

handling fra flere forskellige Medlemmers Side, at det forekommer mig, at der ikke er mere Nyt at sige om Sagen; det vilde altså blive Gjentagelser, hvad der nu i det Hele kunde siges om dette Forslag. — Hvad der imidlertid endnu mindre opfordrer til at gaae ind paa Enkelthederne i Forslaget, er den Erklæring, der er fremkommen fra Ministeriet, og den Maade, hvorpaa den ærede Forslagsstiller derefter har stillet sig til sit Forslag. Denne Erklæring, der kom den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) saa iventet, har for mig ikke været det. Den har for mig kun været en Aabenbaring af, at dette Ministerium nu vil gjøre et Skridt videre paa den Bane, det tidligere har betraadt, da det hjalp til at faae Grundloven forandret, da det hjalp til at forandre det demokratiske Grundlag i Danmark til et, hvorved Aristokratiet spiller en stor, vigtig og overmægtig Rolle. Ministeriet vil nu gaae et Skridt videre, idet det gennem denne Sag vil søge at løsne Fodfæstet for Befolkningen her i Landet og vil søge at faae vore Landbosforhold saaledes indrettede, at Jorddrotterne kunde blive til Herrer og til Forsørgere af den arbejdende Befolkning. Jeg tvivler ikke om, at de, der have foreslaaet dette, i den Henseende have handlet i god Tro; det er maastee Mænd, der have en Fornemmelse af, at de ikke ville svigte, naar der er Tale om at være Forsørgere; men jeg troer, at de have mistkjendt Tidsaanden, naar de gaae ud paa igjen at bringe en stor Deel af Befolkningen tilbage til en Hensynen under en Forsørgelsestilstand, istedetfor at der nu stræbes hen til, at enhver Mand, selv om det er en lille Besidder, kan være en fri Mand, der staaer selvstændig, der skaber sig selv sin Lykke, som han bedst kan, og som ikke skal være afhængig af en naadig Herre. Den Tanke, Ministeriet har udhlynet her i denne Sal om Sammenlægningsens Befordring har efter min Mening varisseltiggjort Sagen, men det har glædet mig særdeles, at to ærede

Godsøiere her i Thinget have vist, at der ogsaa i denne Stand er Mænd, der kunne følge med Tiden, og som erkjende, at Dieblisset i ethvert Fald ikke nu er til at opstille den Slags Fordringer. Den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein), hvis Humanitet som Godsøier nyder en almindelig Anerkjendelse, har ofte været imod at gaae ind paa tidligere foreliggende Forslag til Fæstets Afløsning, men det er saa naturligt, da han ikke selv har kunnet mærke, at der er noget Trykkende ved disse Forhold, netop fordi han — jeg vil ikke smigre, men det forekommer mig saaledes — har vist sig som en Godsøier, der forstaaer at sætte sig paa en saadan Fod, at han lader sine Undergivne have al den Frihed, de kunne forlange som Statsborgere, og ikke søger at komme dem tillivs derfor i deres sociale Stilling. Det har ogsaa glædet mig at see, at en af de yngste Godsøiere i Landet, nemlig den ærede Rigsdagsmand for Præsts Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), er slaaet ind paa samme Bei. Det er altid godt, at der er nogle af den Slags Mænd, som man dog kan see hen til med Fortrosthed om, at det ikke er Egeinteresse, der hersker hos Godsøierstanden i Danmark, skjøndt der desværre er Steder, som ere velbetjendte her i Thinget, hvor netop denne Egenkab er Drivkedjen, og hvor man ikke kan faae Nok presset ind af Fæstegodsjet.

Jeg skal nu, som jeg tidligere sagde, søge at fatte mig i største Korthed om det foreliggende Forslag. Den Frygt, jeg nærer med Hensyn til dette, er væsentlig den, at Godsøierne for en stor Deel skulle blive Rjøbere af Bondejorden. Eigeover derfor vil jeg sætte det Forslag, som er Thingets eget, og som jeg har tilladt mig at forelægge; det gaaer i modsat Retning, idet det søger at fikke Fæstebondestanden den fremtidige Besiddelse af Fæstebondejorden. Det forekommer mig, at det er fra dette Grundlag, man i denne Henseende absolut burde gaae ud. Den